

🌀 kincses bojtár

Volt egyszer egy juhász, annak egy kutyája. Ennek a kutyának kilenc kölyke lett, s a juhász szeretett volna azokból egy párt felnevelni, de a kutya, úgy látszik, megszimatotha: a gazdája majd az ő kölykeit világgá kergeti, s mind a kilenc kölykével behúzódott egy sziklának a barlangjába. Hanem a barlangnak olyan szűk nyílása volt, hogy oda csak négykézláb lehetett bemenni. Próbálta a juhász, próbálta a kisbojtárja is, hogy bemásszanak a barlangba, de a kutya mindig rájuk morgott nagy mérgesen, s mit volt mit nem tenni, békén kellett hogy hagyják a kilenc kölykével.

Egyszer a kutya mégis kijött a barlangból: kikergette onnét az éhség. Akkor aztán a kisbojtár bemászott, de amint mászott, a kölykek is húzódtak mind hátrább-hátrább, s egyszerre csak lepottyantak egy sötét pincébe.

Kimegy a kisbojtár, mondja a gazdájának, hogy mi történt.

- Hiszen az nem baj - mondá a juhász. - Mindjárt keríték egy kötelet, annálfogva lemehetsz a pincébe.

Hamarosan kerítettek is egy jó hosszú kötelet. A kisbojtár visszamászott a barlangba, s a kötélén leereszkedett a pincébe.

Hej, Uram, Jézus, mi volt ott!

Volt ott ezer boroshordó is, ha nem több. De ugyancsak rég lehettek ott azok a hordók, mert valamennyi hordónak a fája el volt rothadva, s a bor a maga bőrében állott. Kiveszi a kisbojtár a fanyelű bicskáját, beleszúr a hordóba, s hát csakugyan folyik a bor. De milyen bor! Édes, mint a cseppentett méz, s erős, de olyan erős, hogy csak egyet-kettőt kortyintott belőle, s egyszeriben tulipiros kedve kerekedett.

Továbbmegy a kisbojtár a pincében. Vizsgálódik, nézelődik mindenfelé, s hát annyi a kád, hogy a szeme sem tudja ellepni. Színültig tele volt mindegyik arannyal, ezüsttel. Kivette az inget a nyakából, telemerte sárig arannyal, összebogozta kötéllal, melléje kötött még két kutyakölyköt, s felhúzatta a juhással.

Amikor ez megvolt, a juhász megint leeresztette a kötelet, s felhúzta a kisbojtárt is.

- Hej, gazduram - mondá fenn a kisbojtár -, mi tenger bor, mi tenger kincs van odalenn! Annyit még emberi szem nem látott!

De a juhász még nem is szólhatott erre, s hát kimászik a barlangól egy fekete ember, még az ördögnél is feketébb, s azt mondja a kisbojtárnak:

- Hiszen köszönd az Istenednek, hogy a pincében nem találtalak, mert ott hagyta volna a fogadat! Csak gyere még egyszer vissza!

Azzal a fekete ember visszament a barlangba, a juhász meg a kisbojtár a nyájhoz.

Telik-múlik az idő, eltelik több esztendő, a kisbojtár nagy legénnyé cseperedik, a juhász jobblétre szenderedik, s a bojtár kapja kezére a nyáját. Hanem ahogy az idő eltelt, éppen úgy elfogyott a pénz is.

Egyszer bemege a bojtár a csárdába, leül nagy búsan az asztal mellé, bort rendel, de rovásra, és iszogat magában. Melléje telepedik egy másik bojtárlegény, az is bort rendel rovásra, s iszogatván együtt beszédbe elegyednek, panaszkodnak, keseregnek, hogy jaj de nehéz a szegény bojtár élete.

- Hiszen - mondja a kincses bojtárlegény -, tudok én egy helyen pénzt, annyit, hogy a királynak sincs annyi. Csakhogy nehéz elhozni!

- Hol van az a pénz? - kérdi a másik bojtárlegény.

Elmondja a kincses bojtárlegény, hogy mi történt vele kisbojtár korában.

- De már egy életünk, egy halálunk - mondja a másik -, elmegyünk oda!

Mert hogy egy-két üveg bort meg is ittak, nagy kedvük, s bátorságuk kerekedett. Elmentek a barlang nyílásához, egy nagy kőhöz kötelet kötöttek, s a kötélnél fogást leereszkedtek a

pincébe. Ahogy leereszkedtek, mindjárt a boroshordónak láttak. Még nagyobb kedvük kerekedett: elkezdtek énekelni, kurjongatni. De bezzeg jött egyszeriben a fekete ember. Nekimegy a kincses bojtárnak, mondja nagy haraggal:

- Ugye megmondtam, hogy ne jöjj ide többet, mert vége az életednek!

- Hiszen próbáld meg! - rikkant a kincses bojtárlegény meg a másik is.

Megrökönyödik a fekete ember, mondja nekik megjuhászodva:

- Jó, jó, hiszen én nem bánom, hogy idejöttetek. Nem az enyém ez a sok bor, s ez a sok kincs, hanem egy ősz öregemberé. Ha nem féltek tőle, menjetek hozzá, talán mindent nektek ad, ha jókedvében találjátok.

Továbbmennek a legények, s hát ott ül az ősz öregember egy kádnak a tetején. Köszönti a kincses bojtárlegény:

- Adj isten jó napot, öregapám!

- Adj isten, fiaim! Hát ti hogy mertek idejönni? Nem féltetek, hogy ízzé-porrá szagatlak?

- Mi-e, öregapám? Mi nem félünk.

- Bizony ha nem féltek - mondja az ősz öregember -, a jó Isten vezérelt ide! A ti nagy bátorságotok felszabadít engem az átok alól. Mert úgy tudjátok meg, arra voltam átkozva, hogy örökké éljek ebben a sötét pincében, e tenger kincs között, de ne nyúlhassak pénzhez soha.

Abban a pillanatban megvilágosodott a pince. Az ősz öregember hová, hová nem: eltűnt, s a pince oldalában színarany grádics nyílt meg, amelyen szépen fel lehetett menni a világba. Amit felvihettek, felvittek a legények, de ha ezer esztendeig éltek volna, akkor sem tudták volna felhordani a maguk emberségéből.

Mit gondoltak, mit nem. Elmentek a királyhoz, s jelentették neki, hogy ha szereti a jó bort s a csengő sárga aranyat, ami szekeres marhája van, küldje ide meg ide, még a hetvenhetedik maradéka sem lát szükségét.

Bezzeg, hogy a királyt nem kellett biztatni. A drága sok bort, a teméntelen aranyat és ezüstöt elhordatta, a kincses bojtárt fiának fogadta, neki adta egyetlenegy leányát, a másik bojtárt pedig fővezérré tette.

Aki nem hiszi, járjon utána!